Lokalna Grupa Działania Ziemi Człuchowskiej
ul. Ogrodowa 26
77-310 Debrzno
tel. 59 83 35 930
e-mail biuro@lgdzc.pl

RAPORT Z PRZEPROWADZONEJ EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ LSR

LGD Ziemi Człuchowskiej, Debrzno 2019

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie"

Spis treści

Wstęp 3

I. Sytuacja społeczno-gospodarcza powiatu człuchowskiego 4

1. Charakterystyka demograficzna obszaru Lokalnej Grupy Działania Ziemi Człuchowskiej 4

2. Charakterystyka gospodarki i rynku pracy obszaru Lokalnej Grupy Działania Ziemi Człuchowskiej 5

3. Podsumowanie 12

II. Realizacja rzeczowo – finansowa Lokalnej Strategii Rozwoju 13

III. Funkcjonowanie LGD Ziemi Człuchowskiej oraz biura 31

Tabela Liczba odbytych posiedzeń Walnego Zebrania Członków oraz podjętych uchwał. 32

Tabela Liczba odbytych posiedzeń Rady LGD oraz podjętych uchwał 32

Tabela Liczba odbytych posiedzeń Zarządu LGD 32

Lokalna Grupa Działania Ziemi Człuchowskiej
ul. Ogrodowa 26
77-310 Debrzno
tel. 59 83 35 930
e-mail biuro@lgdzc.pl

Wstęp

Ewaluacja jest procesem, w ramach którego można dokonać oceny zrealizowanych przez LGD działań pod kątem przyczynienia się do osiągnięcia założonych celów. Jej głównym celem jest weryfikacja wskaźników dla przedsięwzięć i ich wpływu na realizację celów szczegółowych. Ewaluacja jest procesem niezbędnym do sprawnego oraz poprawnego wydatkowania środków publicznych w ramach LSR, a także do niezwłocznego reagowania na zmieniające się warunki otoczenia społeczno-gospodarczego na obszarze działania LGD. W ramach ewaluacji wewnętrznej on-going, która będzie stanowiła uzupełnienie monitoringu o identyfikację przyczyn ewentualnych problemów, ocenę oraz rekomendację działań zorganizowany został warsztat refleksyjno-analityczny, w którym uczestnikami byli przedstawiciele Walnego Zebrania Członków, Rady LGD, Zarządu LGD i beneficjenci. Niniejszy warsztat był podsumowaniem działań dotychczasowych jakie wdrożone zostały w ramach LSR oraz pozwolił na zebranie informacji pomocnych podczas podjęcia koniecznych działań do wdrożenia w przyszłym roku.

I. Sytuacja społeczno-gospodarcza powiatu człuchowskiego

1. Charakterystyka demograficzna obszaru Lokalnej Grupy Działania Ziemi Człuchowskiej

Teren, który obejmuje Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemi Człuchowskiej pokrywa się z obszarem powiatu człuchowskiego. Ogółem na koniec I półrocza 2018 roku łączna liczba osób zameldowanych na tym terenie wyniosła 56 518, w tym 27 940 mężczyzn i 28 578 kobiet.

Tabela 1. Struktura liczebności w poszczególnych gminach powiatu człuchowskiego na koniec I półrocza 2018 roku.

Gmina	Typ gminy	Liczba mieszkańców				Ogółem
		Mężczyźni	Kobiety	Miasto	Wieś	
Człuchów	gmina miejska	6 611	7 231	13 842	-	13 842
Czarne	gmina miejsko-wiejska	4 486	4 673	5 972	3 187	9 159
Człuchów	gmina wiejska	5 655	5 380	-	11 035	11 035
Debrzno	gmina miejsko-wiejska	4 483	4 605	5 113	3 975	9 088
Koczała	gmina wiejska	1 679	1 697	-	3 376	3 376
Przechlewo	gmina wiejska	3 230	3 141	-	6 371	6 371
Rzeczenica	gmina wiejska	1 796	1 851	-	3 647	3 647
	RAZEM	**27 940**	**28 578**	**24 927**	**31 591**	**56 518**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Mieszkańcy powiatu człuchowskiego to w przeważającej ilości osoby zamieszkujące na wsi - 55,9%. Odsetek tych osób wzrósł od 2013 roku do połowy 2018 roku o 0,8 punktu procentowego. Stało się to za sprawą zwiększenia się liczby ludności dwóch gmin wiejskich: gminy Człuchów i gminy Przechlewo oraz bardzo dużego odpływu mieszkańców z miasta Człuchów. Liczba mieszkańców w gminach Człuchów i Przechlewo od 2013 roku do połowy 2018 roku wzrosła odpowiednio o 317 i 48 osób. W tym samym okresie z miasta Człuchów wyprowadziło się aż 543 mieszkańców.
Pomimo wzrostu liczby osób zamieszkujących na wsi, łączna liczba mieszkańców zamieszkujących na terenie całego powiatu człuchowskiego zmalała od 2013 roku do połowy 2018 roku o 675 osób (w tym o 160 osób w ciągu I półrocza 2018 roku).

Spadek ludności na obszarze powiatu podyktowany jest przede wszystkim utrzymującym się od 2013 roku ujemnym saldem migracji. Głównie są to migracje wewnętrzne, czyli polegające na zmianie miejsca zamieszkania poza powiat człuchowski, ale w obrębie kraju.

Wykres 1. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 mieszkańców na obszarze LGD.

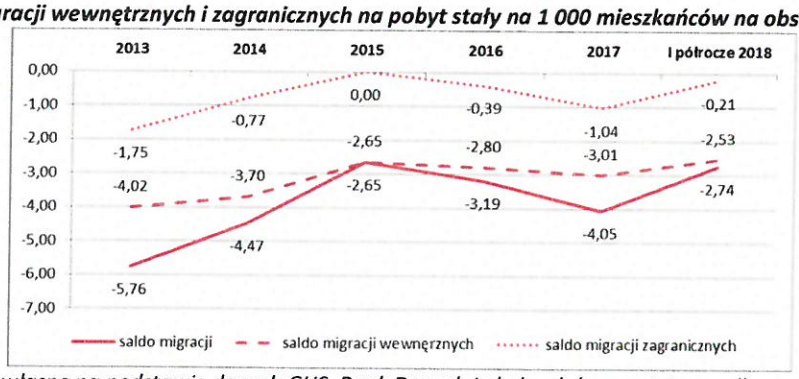

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Na początku 2018 roku 62% mieszkańców całego obszaru LGD stanowiła ludność w wieku produkcyjnym. Przez ostatnie 5 lat o 4 punkty procentowe wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym, na co złożył się spadek o 1 punkt procentowy liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i o 3 punkty procentowe liczby osób w wieku produkcyjnym. W ciągu kilku kolejnych lat odsetek liczby osób w wieku poprodukcyjnym może jeszcze wzrosnąć, ze względu na przechodzenie w stan emerytalny części populacji urodzonej w latach 60-tych.

Tabela 2. Struktura ludności pod kątem wieku produkcyjnego na początku 2018 r.

Grupa wiekowa	Ilość	%
ludność w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat)	10 870	19%
ludność w wieku produkcyjnym	35 321	62%
w tym produkcyjnym mobilnym	*22 137*	*39%*
ludność w wieku poprodukcyjnym	10 487	19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

2. Charakterystyka gospodarki i rynku pracy obszaru Lokalnej Grupy Działania Ziemi Człuchowskiej

a. *Uwarunkowania ekonomiczne*

Według danych GUS liczba podmiotów w rejestrze REGON wynosiła na koniec I półrocza 2018 roku 92 podmioty na 1 000 mieszkańców. Liczba firm na obszarze działania LGD Ziemi Człuchowskiej jest coraz większa. Tendencja wzrostowa utrzymuje się od 2012 roku.

Tabela 3. Liczba podmiotów w rejestrze REGON na 1 000 ludności.

Obszar	2013	2014	2015	2016	2017	I półrocze 2018
Powiat człuchowski	89	89	90	90	91	92

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

W powiecie człuchowskim największą grupę pod względem liczby zatrudnionych stanowią przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (w I połowie 2018 roku – 4 961 podmiotów – 95%). Na terenie LGD Ziemi Człuchowskiej nie ma podmiotów zatrudniających powyżej 1 000 osób.

Tabela 4. Podmioty wg wielkości zatrudnienia.

Zatrudnienie	2013	2014	2015	2016	2017	I półrocze 2018
9 i mniej	4 842	4 872	4 897	4 883	4 954	4 961
10-49	177	181	181	177	184	187
50-249	43	43	43	42	39	40
250-999	7	7	7	8	7	7
ogółem	**5 069**	**5 103**	**5 128**	**5 110**	**5 184**	**5 195**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych na terenie LGD Ziemi Człuchowskiej to zakłady osób fizycznych (w I połowie 2018 roku - 72% podmiotów). Trend ten utrzymuje się od kilku lat.

Tabela 5. Podmioty wg formy prawnej.

Rok	Przedsiębiorstwa państwowe	Spółdzielnie	Spółki handlowe	Spółki cywilne	Jednostki nie mające os. prawnej	Osoby fizyczne	Ogółem
2013	1	30	205	311	814	3 708	**5 069**
2014	1	30	215	319	841	3 697	**5 103**
2015	1	31	226	321	841	3 708	**5 128**
2016	1	30	231	320	848	3 680	**5 110**
2017	1	29	241	321	860	3 732	**5 184**
I półrocze 2018	1	30	240	319	863	3 742	**5 195**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Według danych GUS od 2011 roku wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym znacząco spadł w 2012 roku do 9,9 z 10,5 w 2010 roku. Od 2013 do 2016 roku wskaźnik ten corocznie wzrastał o 0,1. Natomiast na koniec 2017 r. wzrósł o 0,3 w stosunku do roku poprzedniego osiągając wynik 10,6.

Wykres 2. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

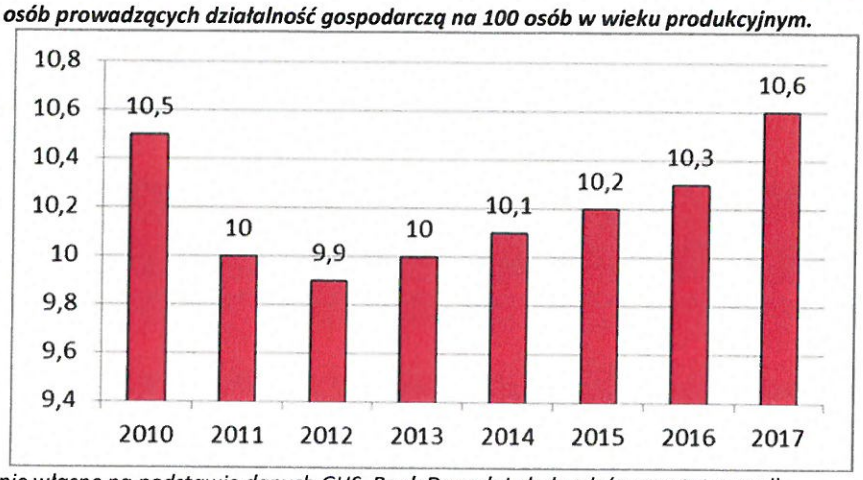

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Największa grupa zarejestrowanych przedsiębiorców funkcjonuje w sektorze handlu (wg danych GUS z I połowy 2018 roku - 1 191 podmiotów). W budownictwie i przetwórstwie działa kolejno 735 i 442 podmioty. Na przestrzeni kilku ostatnich lat, 3 z 6 najliczniejszych grup przedsiębiorców odnotowały wzrost liczby podmiotów: budownictwo (o 124 podmioty); pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (o 44 podmioty); działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (o 12 podmiotów). W handlu odnotowywany jest coroczny spadek liczby podmiotów działających na rynku.

Tabela 6. Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007.

Rodzaj działalności	2013	2014	2015	2016	2017	I półrocze 2018
handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 252	1 232	1 222	1 205	1 203	1 191
budownictwo	611	615	634	658	700	735
przetwórstwo przemysłowe	450	463	460	442	449	442
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	421	423	426	427	432	433
pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	295	324	321	322	336	339
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	326	287	283	286	271	270
pozostała działalność	1 714	1 759	1 782	1 770	1 793	1 785
Ogółem	**5 069**	**5 103**	**5 128**	**5 110**	**5 184**	**5 195**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

b. *Wskaźnik dochodu podatkowego*

Dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca LGD Ziemi Człuchowskiej (obliczony jako średnia z gmin tworzących obszar LGD) wyniósł 1 233,19 zł i jest niższy niż średni obliczony dla województwa pomorskiego – 1 419,76 zł.

Tabela 7. Dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2015 r.

Gmina	Dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy	Średnia z gmin LGD dochodu podatkowego gminy na 1 mieszkańca	Średnia z gmin województwa pomorskiego dochodu podatkowego gminy na 1 mieszkańca gminy
Człuchów (miasto)	1 429,75	**1 233,19**	**1 419,76**
Czarne	1 181,20		
Człuchów	1 093,10		
Debrzno	904,17		
Koczała	1 538,96		
Przechlewo	1 233,09		
Rzeczenica	1 252,04		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Finansów. Wskaźniki dochodów podatkowych dla poszczególnych gmin, powiatów i województw na 2018 r. (Podstawą do wyliczenia wskaźników były dane o dochodach podatkowych za 2016 r.).

c. *Bezrobocie*

Na terenie powiatu człuchowskiego od 2013 roku zmniejsza się stopa bezrobocia, na koniec 2018 roku wyniosła ona 9,8%. Spadek stopy bezrobocia jest w tym okresie tendencją ogólnopolską. Stopa bezrobocia dla kraju od 13,4% w 2013 roku, zmalała do 5,8% na koniec 2018 roku. Pomimo dużego spadku, stopa bezrobocia w powiecie człuchowskim jest i tak dwukrotnie wyższa niż stopa bezrobocia dla całego województwa pomorskiego, która na koniec 2018 roku wyniosła 4,9%.

Według danych z 2018 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie człuchowskim ogółem wyniosła 1 883. Dla przypomnienia w roku 2013 liczba ta wynosiła 4 927.

Wykres 3. Poziom bezrobocia w powiecie człuchowskim.

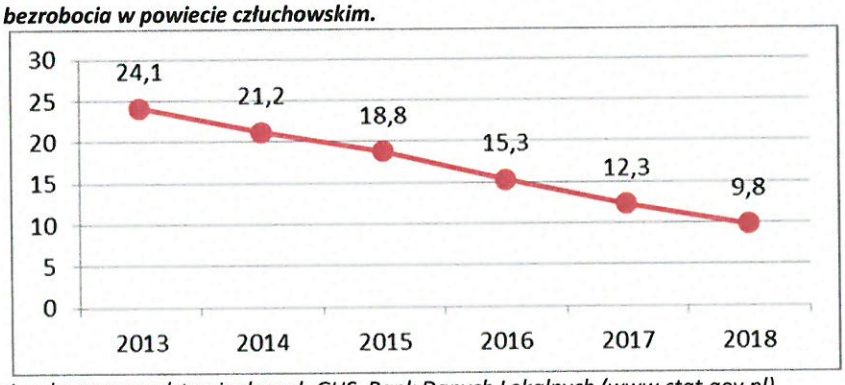

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Na koniec 2017 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie człuchowskim wyniosła 2 380, a ludność w wieku produkcyjnym była równa 35 321 ludności. Co daje 6,7% osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym. Dla porównania w województwie wskaźnik ten wyniósł 3,5% osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 8. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

	Kryterium	2013	2017
Powiat Człuchowski	Bezrobotni	4 927	2 380
	W wieku produkcyjnym	37 027	35 321
Województwo Pomorskie	Bezrobotni	114 148	49 653
	W wieku produkcyjnym	1 454 944	1 415 748
Powiat Człuchowski	% bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	**13,3**	**6,7**
Województwo Pomorskie	% bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	**7,8**	**3,5**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Pod względem wykształcenia i posiadanych kwalifikacji najmniejszą liczbę osób bezrobotnych stanowią osoby posiadające wykształcenie wyższe (139 osób), a największą grupę stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych tj. z wykształceniem podstawowym, niepełnym podstawowym, gimnazjalnym oraz ogólnokształcącym (807 osób).

Tabela 91. Charakterystyka bezrobotnych pod względem poziomu wykształcenia.

Rok	Wyższe	Policealne oraz średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe
2013	289	904	483	1 668	1 563
2017	176	407	270	771	756
2018	139	360	216	577	591

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Największą grupę bezrobotnych pod względem wieku stanowią osoby pomiędzy 25 a 34 rokiem życia (509 osób w 2018 roku). Grupa ta ma największy udział w liczbie bezrobotnych od 2010 r. (25-30%). Najmniejszą grupę stanowią osoby z grupy 24 lata i mniej (281 osób w 2018 roku).

Tabela 10. Poziom bezrobocia ze względu na wiek.

Rok	Ogółem	24 lata i mniej	25-34	35-44	45-54	55 i więcej
2013	4 927	969	1 276	958	1 060	664
2017	2 038	368	611	472	451	478
2018	1 883	281	509	413	330	350

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Wykres 4. Poziom bezrobocia w powiecie człuchowskim ze względu na wiek (% w ogóle bezrobotnych).

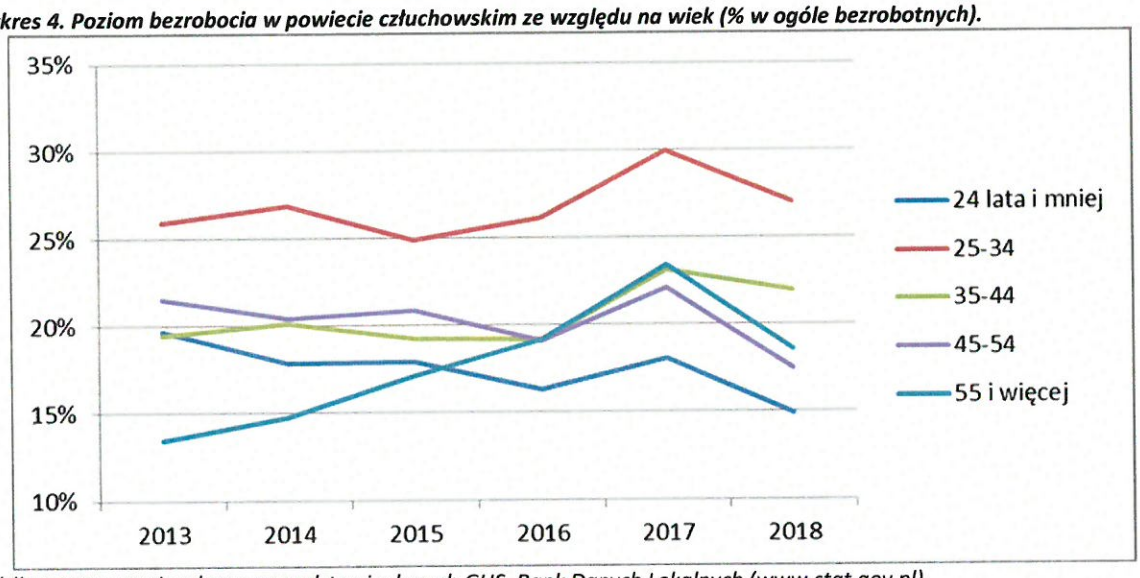

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Pod względem miejsca zamieszkania wg danych z 2018 roku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z regionów wiejskich. Jest ich 1 156 (61% ogółu bezrobotnych). Drugą bardzo liczną grupą są kobiety (1 083 – 58% ogółu). Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające prawo do zasiłków (376 osób) oraz osoby nie podejmujące dotychczas pracy zawodowej (272 osoby).

Tabela 112. Charakterystyka bezrobotnych.

Rok	Ogółem	W tym				
		kobiety	dotychczas niepracujący	zamieszkali na wsi	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	posiadający prawo do zasiłku
2013	4 927	2 681	859	3 019	158	870
2017	2 038	1 405	347	1 477	59	462
2018	1 883	1 083	272	1 156	30	376

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

d. Rynek pracy

Liczba pracujących w powiecie wyniosła na koniec 2017 roku 13 397 osób, w tym 6 526 to kobiety. Oba te wskaźniki w 2013 roku były niższe. Najwięcej osób pracuje w sektorze przemysłu i budownictwie (4 000 osób). 3 836 osób pracuje w sektorze usług. Trzeci w kolejności sektor zatrudniający najwięcej osób to rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 3 356 osób.

Tabela 12. Podział pracujących – liczba i sektory gospodarcze.

Rok	Pracujący		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	Pozostałe usługi
	ogółem	w tym kobiety					
2013	12 486	6 066	3 240	3 496	1 584	421	3 745
2017	13 397	6 526	3 356	4 000	1 806	399	3 836

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

Stosunek osób pracujących do bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy na koniec 2017 roku wygląda następująco: pracujący - 13 397, niepracujący – 2 380. Na jednego pracującego przypada 0,2 bezrobotnego.

e. *Dostępność komunikacyjna i sieć drogowa obszaru*

Na terenie LGD istnieje stosunkowo dobrze rozbudowana sieć dróg. Przez teren LGD przebiegają 2 drogi krajowe (22 i 25) będące połączeniem na liniach Koszalin – Warszawa i Berlin – Królewiec. Przez teren powiatu człuchowskiego biegną też drogi wojewódzkie: 188, 201 i 202 oraz dobrze rozbudowana sieć dróg powiatowych i gminnych.

Stan dróg gminnych w powiecie człuchowskim od 2013 roku uległ poprawie. Na koniec 2017 roku minimalnie przeważała ilość dróg o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej – 306,6 km, w stosunku do 275 km dróg gruntowych.

Tabela 13. Drogi gminne wg rodzaju nawierzchni.

Rok	Nawierzchnia twarda	Nawierzchnia twarda ulepszona	Nawierzchnia gruntowa
2013	130,2	72,8	602
2017	208,7	97,9	275

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

f. *Infrastruktura kulturalna*

W 2017 roku zanotowane zostały 2 834 osoby na jedną placówkę biblioteczną. Wskaźnik ten poprawił się w stosunku do 2013 roku. W powiecie człuchowskim na koniec 2017 roku znajdowało się 11 ośrodków kultury (domów kultury, klubów, świetlic).

Tabela 3. Charakterystyka dostępu do infrastruktury kulturalnej.

Rodzaj wskaźnika	2013	2017
Ludność na jedną placówkę biblioteczną	2 487	2 834
Domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice	6	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl).

3. Podsumowanie

Sporządzając w 2015 roku Lokalną Strategię Rozwoju dla Obszaru Lokalnej Grupy Działania Ziemi Człuchowskiej przeprowadzono diagnozę obszaru, która pozwoliła zidentyfikować 4 grupy istotne z punktu widzenia realizacji strategii (tzw. grupy defaworyzowane). Grupami, które powinny być w szczególny sposób brane pod uwagę przy określaniu podmiotów zagrożonych różnorodnymi formami wykluczenia były:
- bezrobotni w wieku 25-34 lata,
- młodzież wchodząca na rynek pracy w wieku 18-24 lata,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby zamieszkujące miejscowości poniżej 5 tys. mieszkańców.

Obecna sytuacja społeczno-gospodarcza wskazuje, że dalej należy wspierać 3 z 4 wcześniej zidentyfikowanych grup, tj.:
- bezrobotnych w wieku 25-34 lata,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby zamieszkujące miejscowości poniżej 5 tys. mieszkańców.

Pierwsza grupa, czyli **osoby bezrobotne w wieku 25-34 lata** stanowią dalej największy odsetek wśród bezrobotnych – 27%. Należy wspierać te osoby poprzez premiowanie ich jako wnioskodawców lub uczestników projektów dotyczących otwarcia lub rozwinięcia działalności gospodarczej.

Druga grupa, to **osoby powyżej 50 roku życia**. Jak wykazała wcześniejsza analiza jest to grupa, której liczebność z roku na rok rośnie ze względu na zjawisko starzenia się społeczeństwa. Trend ten jest dalej aktualny, dlatego osoby te powinny być premiowane jako uczestnicy projektów miękkich m.in. edukacyjno-szkoleniowych, aby wpłynąć na ich społeczne uaktywnienie.

Trzecią grupę stanowią **osoby zamieszkujące miejscowości poniżej 5 tys. mieszkańców**. Jak wskazała bieżąca sytuacja społeczno-gospodarcza, osoby zamieszkujące na wsi stanowią aż 61% ogółu bezrobotnych. Wsparcie dla tej grupy należy kierować poprzez premiowanie ich jako wnioskodawców projektów dotyczących otwarcia działalności gospodarczej.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat poprawiła się sytuacja **młodzieży wchodzącej na rynek pracy w wieku 18-24 lata**. Jest to od końca 2016 roku najmniej liczna grupa bezrobotnych. Na koniec 2018 roku stanowiła ona 15% ogółu bezrobotnych. Po kilku latach wspierania tej grupy jako wnioskodawców projektów dotyczących otwarcia działalności gospodarczej, rozważyć można celowość dalszej pomocy w kolejnych latach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju dla Obszaru Lokalnej Grupy Działania Ziemi Człuchowskiej.

II. Realizacja rzeczowo – finansowa Lokalnej Strategii Rozwoju

Wykaz zrealizowanych operacji z wdrażania LSR w latach 2016-2018.

W ramach wdrażania operacji LGD Ziemi Człuchowskiej ogłosiła 18 naborów dla organizacji pozarządowych, sektora finansów publicznych, przedsiębiorców, osób fizycznych w tym z grup defaworyzowanych: osób zamieszkujących miejscowości do 5 tys. mieszkańców, osób młodych w wieku 18-24 lata oraz osób bezrobotnych w wieku 25-34 lata. Konkursy były ogłaszane w ramach następujących przedsięwzięć:

Cel ogólny nr 1. Poprawa warunków życia i wypoczynku na terenie LGD Ziemi Człuchowskiej

1. Atrakcyjna Ziemia Człuchowska
- Budowa lub przebudowa obiektów ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej,
- Promocja produktów i usług turystycznych,
- Wyposażenie obiektów służących rozwojowi turystyki.

2. Biznes i innowacje w turystyce
- Rozwój przedsiębiorstw z branży turystycznej, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych,

- Tworzenie sieci w zakresie usług turystycznych oraz rozwijania rynków zbytu produktów i usług turystycznych.

3. Dziedzictwo kulturowe Ziemi Człuchowskiej
- Zagospodarowanie miejsc pamięci oraz lokalnych pomników historycznych wraz z ich oznakowaniem,
- Promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego.

4. Inwestycje w kulturę
- Budowa lub przebudowa obiektów ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej wraz z ich wyposażeniem.

5. Drogi lokalne Ziemi Człuchowskiej
- Budowa lub przebudowa dróg gminnych.

Cel ogólny nr 2 Rozwój gospodarczy obszaru LGD Ziemi Człuchowskiej

1. Nowoczesna firma
- Podjęcie działalności gospodarczej, z wyłączeniem branży turystycznej, przez osoby z grupy dewaloryzowanej tj. osoby zamieszkujące w miejscowościach do 5 tys. mieszkańców,

- Podjęcie działalności gospodarczej, z wyłączeniem branży turystycznej przez osoby z grupy defaworuyzowanej tj. młodzież wchodzącą na rynek pracy w wieku 18-24 lub osoby bezrobotne w wieku 25-34 lata,
- Rozwój przedsiębiorstw z wyłączeniem branży turystycznej.

Gmina Debrzno	Budowa domków letniskowych nad Jeziorem Żuczek w Debrznie	144 286,89 zł
Gmina Debrzno	Przebudowa pomieszczeń biurowych na potrzeby pomieszczenia kinowego	50 000,00 zł
Stowarzyszenie "Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno"	Iluminacja Zespołu Murów Miejskich w Debrznie poprzez budowę linii kablowej - oświetlenie	40 000,00 zł
Stowarzyszenie "Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno"	Historia ukryta we wspomnieniach	40 000,00 zł
P.P.U.H. Export-Import "CEDR" inż Daniel Hnatczak	Rozwój przedsiębiorstwa poprzez stworzenie 40 miejsc noclegowych	199 979,00 zł

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Małgorzata Sikora	Rozwoj turystyki i rekreacji na obszarze LGD możliwością wsparcia lokalnego rozwoju poprzez utworzenie co najmniej 5 nowych miejsc noclegowych oraz profesjonalne wyposażenie siłowni, sali fitness i szatni	198 838,22 zł
Jakub Wojciech Szyszka	Remont oraz zakup niezbędnego wyposażenia w celu otwarcia działalności gosodarczej dotyczącej handlu detalicznego z przewagą zdrowej żywności oraz napojów dedykowanych dzieciom	60 000,00 zł
Beata Gołębiewska	Remont i zakup wyposażenia w celu otwarcia działalności gospodarczej o profilu usługi rachunkowo - projektowe	60 000,00 zł
Sylwia Janina Kędra	Nowoczesna firma. Podejmowanie działalności gospodarczej w postaci biura rachunkowego, opartej na nowoczesnym podejściu i technologii	60 000,00 zł

Krzysztof Kolat	Zakup wyposażenia i oprogramowania w celu otwarcia biura rachunkowego zajmującego się obsługą rachunkowo-księgową podmiotów gospodarczych z terenu powiatu człuchowskiego	60 000,00 zł
Bartłomiej Krawczyk	Podjęcie własnej działalności gospodarczej i zakup niezbędnego sprzętu do świadczenia usług dekarsko-blacharskich	60 000,00 zł
Kulesza Adrian	Otwarcie działalnosci gospodarczej świadczacej usługi fotograficzne i produkcje filmów	60 000,00 zł
Jankowska Małgorzata Aneta	Zakup sprzętu, wyposażenia i oprogramowania niezbędnego do otwarcia działalności gospodarczej świadczącej usługi z zakresu projektowania graficznego, fotografii produktowej oraz wykonywania instalacji elektrycznych	60 000,00 zł

Czarne	Remont świetlicy wiejskiej w Domisławiu, gmina Czarne	46 420,19 zł
Czarne	Przebudowa drogi gminnej nr 232080G w miejscowości Raciniewo, gmina Czarne	150 888,00 zł
Czarne	Zakup niezbędnego wyposażenia w celu otwarcia działalności gospodarczej polegającej na usuwaniu wgnieceń karoserii samochodowych bez lakierowania	60 000,00 zł
Stowarzyszenie "Kobiety w działaniu"	Zagospodarowanie miejsca pamięci - remont i renowacja grobu rodzinnego w Rzeczenicy	40 000,00 zł
Gmina Przechlewo	Przebudowa drogi gminnej nr 222014G na os. Jużkowa w Przechlewie	144 971,00 zł
Anna Maria Byrtek	Zakup niezbędnego wyposażenia do biura rachunkowego w celu prowadzenia działalności gospodarczej	60 000,00 zł
Dorota Katarzyna Trzebiatowska	Zakup niezbędnego wyposażenia do salonu kosmetycznego w celu prowadzenia działalności gospodarczej	60 000,00 zł

Gwiżdż Kamil Dawid	Zakup niezbędnego sprzętu w celu świadczenia kompleksowej usługi w branży budowlanej wraz z zastosowaniem elementów fotografii	60 000,00 zł
Gmina Koczała	Budowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej nad jeziorem w Łękini	45 421,89 zł
Gmina Koczała	Przebudowa ulicy Klonowej w Koczale	150 144,26 zł

Analiza wykorzystania środków zaplanowanych w ramach wdrażania LSR

	Kwota z LSR na przedsięwzięcie 2016-2018	**Wykorzystane 2016-2018**	**Pozostaje 2016-2018**	**Kwota z LSR na przedsięwzięcie 2019-2021**
Cel ogólny 1: Poprawa warunków życia i wypoczynku na terenie LGD Ziemi Człuchowskiej	**2 986 596,00 zł**	**2 961 962,61 zł**	**24 633,39 zł**	**675 000,00 zł**
Przedsięwzięcie: Atrakcyjna Ziemia Człuchowska	511 621,51 zł	505 310,31 zł	6 311,20 zł	220 000,00 zł
Zakres tematyczny: Budowa lub przebudowa obiektów ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej	511 621,51 zł	505 310,31 zł	6 311,20 zł	
Zakres tematyczny: Promocja produktów i usług turystycznych				120 000,00 zł

Zakres tematyczny: Wyposażenie obiektów służących rozwojowi turystyki				100 000,00 zł
Przedsięwzięcie: Biznes i innowacje w turystyce	781 507,00 zł	781 351,45 zł	155,55 zł	100 000,00 zł
Zakres tematyczny: Rozwój przedsiębiorstw z branży turystycznej, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych	781 507,00 zł	781 351,45 zł	155,55 zł	
Zakres tematyczny: Tworzenie sieci w zakresie usług turystycznych oraz rozwijanie rynków zbytu produktów i usług turystycznych				100 000,00 zł
Przedsięwzięcie: Dziedzictwo kulturowe Ziemi Człuchowskiej	120 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	95 000,00 zł
Zakres tematyczny: Zagospodarowanie miejsc pamięci oraz lokalnych pomników historycznych wraz z ich oznakowaniem	80 000,00 zł	80 000,00 zł	0,00 zł	40 000,00 zł
Zakres tematyczny: Promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego	40 000,00 zł	40 000,00 zł	0,00 zł	55 000,00 zł
Przedsięwzięcie: Inwestycje w kulturę	467 768,93 zł	450 799,43 zł	16 969,50 zł	0,00 zł
Zakres tematyczny: Budowa lub przebudowa obiektów ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej wraz z ich wyposażeniem	467 768,93 zł	450 799,43 zł	16 969,50 zł	
Przedsięwzięcie: Aktywni mieszkańcy	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	260 000,00 zł
Zakres tematyczny: Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i/ lub historycznego				50 000,00 zł
Zakres tematyczny: Zagospodarowanie terenów turystycznych i/ lub rekreacyjnych oraz centrów wsi				70 000,00 zł
Zakres tematyczny: Szkolenia i warsztaty o charakterze edukacyjno-rozwojowym				70 000,00 zł
Zakres tematyczny: Imprezy rekreacyjno-kulturalne i/ lub sportowe				70 000,00 zł
Przedsięwzięcie: Drogi lokalne Ziemi Człuchowskiej	1 105 698,56 zł	1 104 501,42 zł	1 197,14 zł	0,00 zł

Zakres tematyczny: Budowa lub przebudowa dróg gminnych	1 105 698,56 zł	1 104 501,42 zł	1 197,14 zł	
Cel ogólny 2: Rozwój gospodarczy obszaru LGD Ziemi Człuchowskiej	**2 918 404,00 zł**	**2 918 404,00 zł**	**0,00 zł**	**300 000,00 zł**
Przedsięwzięcie: Nowoczesna firma	2 918 404,00 zł	2 918 404,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł
Zakres tematyczny: Podjęcie działalności gospodarczej, z wyłączeniem branży turystycznej, przez osoby z grupy defaworyzowanej tj. osoby zamieszkujące w miejscowości do 5 tys. mieszkańców	900 000,00 zł	900 000,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł
Zakres tematyczny: Podjęcie działalności gospodarczej, z wyłączeniem branży turystycznej, przez osoby z grupy defaworyzowanej tj. młodzież wchodzącą na rynek pracy w wieku 18-24 lub osoby bezrobotne w wieku 25-34	900 000,00 zł	900 000,00 zł	0,00 zł	
Zakres tematyczny: Rozwój przedsiębiorstw z wyłączeniem branży turystycznej	1 118 404,00 zł	1 118 404,00 zł	0,00 zł	

Analiza wskaźników produktów i rezultatu

Cel szczegółowy	Wskaźnik rezultatu	plan	osiągnięte	pozostało	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	plan	osiągnięte	pozostało
Rozwój turystyki i rekreacji na obszarze oraz zachowanie lokalnego dziedzictwa	Liczba osób, które skorzystały z ogólnodostępnych niekomercyjnych obiektów infrastruktury turystycznej i/lub rekreacyjnej i/ lub ścieżek rekreacyjnych i/ lub szlaków turystycznych	500	1886	-1386	Atrakcyjna Ziemia Człuchowska	Liczba nowych i/ lub zmodernizowanych obiektów ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej i/ lub rekreacyjnej ***(2.4)***	3	2	1
	Liczba odbiorców działań promocyjnych w zakresie promocji produktów i usług turystycznych	1000	0	1000		Liczba działań promocyjnych produktów i/ lub usług turystycznych ***(2.12)***	3	0	3
	Liczba osób, które skorzystały z obiektów służących rozwojowi turystyki	1000	0	1000		Liczba wyposażonych obiektów służących rozwojowi turystyki	2	0	2

	Liczba utworzonych miejsc pracy w branży turystycznej ***(1.3)***	4	6	-2	**Biznes i innowacje w turystyce**	Liczba rozwiniętych przedsiębiorstw z branży turystycznej, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych ***(1.2)***	4	4	0
	- dla kobiet ***(1.3.1)***		3						
	- dla mężczyzn ***(1.3.2)***		2						
	- dla osób niepełnosprawnych – posiadających orzeczenie o niepełnosprawności ***(1.3.3)***		0						
	- dla osób bezrobotnych – zarejestrowanych w urzędzie pracy ***(1.3.4)***		0						
	- dla osób powyżej 50 roku życia ***(1.3.5)***		0						
	- dla osób młodych do ukończenia 25 roku życia ***(1.3.6)***		0						
	- dla osób bezrobotnych z grupy wiekowej 25-34 lata		5						

	Liczba osób, które skorzystały z usług turystycznych świadczonych przez przedsiębiorstwa objęte wsparciem	500	320	180					
	Liczba osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej objętej siecią	50	0	50		Liczba sieci w zakresie usług turystycznych oraz rozwijania rynków zbytu produktów i/ lub usług turystycznych ***(1.5)***	1	0	1
	Liczba osób odwiedzających pomniki historyczne i przyrodnicze oraz miejsca pamięci	500	350	150	**Dziedzictwo kulturowe Ziemi Człuchowskiej**	Liczba zagospodarowanych miejsc pamięci oraz lokalnych pomników historycznych wraz z ich oznakowaniem ***(2.10)***	3	2	1
						Liczba zagospodarowanych miejsc, w których znajdują się lokalne pomniki przyrodnicze wraz z ich oznakowaniem ***(2.10)***			
	Liczba odbiorców działań promocyjnych dotyczących ochrony lokalnego dziedzictwa	1000	1000	0		Liczba działań promocyjnych w zakresie lokalnego dziedzictwa kulturowego ***(2.12)***	5	2	3

	kulturowego								
Wzmocnienie kapitału społecznego oraz poprawa oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców	Liczba osób, które skorzystały z ogólnodostępnych niekomercyjnych obiektów infrastruktury kulturalnej	500	2261	-1761	Inwestycje w kulturę	Liczba nowych i/ lub zmodernizowanych obiektów ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej wraz z ich wyposażeniem ***(2.10)***	3	3	0
	Liczba odbiorców działań polegających na zachowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego i/ lub historycznego i/ lub zagospodarowaniu terenów turystycznych i/ lub rekreacyjnych oraz centrów wsi i/ lub stworzonych i/ lub wyposażonych miejsc	500	0	500	Aktywni mieszkańcy	Liczba działań polegających na zachowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego i/ lub historycznego	6	0	6
						Liczba zagospodarowanych terenów turystycznych i/ lub rekreacyjnych oraz centów wsi	8	0	8
						Liczba stworzonych i/ lub wyposażonych miejsc lub obiektów pełniących funkcje izb pamięci			

	lub obiektów pełniących funkcje izb pamięci								
	Liczba przeszkolonych osób, które ukończyły szkolenie z wynikiem pozytywnym, w tym zdobyły wiedzę z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych ***(2.2)***	100	0	100		Liczba szkoleń i/ lub warsztatów o charakterze edukacyjno-rozwojowym ***(2.1)***	8	0	8
						Liczba działań edukacyjnych podnoszących wiedzę z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych ***(2.1)***			
	Liczba uczestników imprez	500	0	500		Liczba imprez rekreacyjno-kulturalnych i/ lub sportowych ***(2.12)***	8	0	8
Poprawa infrastruktury drogowej i technicznej	Liczba osób korzystających z nowej i/ lub zmodernizowanej infrastruktury drogowej	500	5054	-4554	**Drogi lokalne Ziemi Człuchowskiej**	Liczba wybudowanych lub przebudowanych dróg gminnych	1500	1178	321,86

	Liczba osób korzystających z nowej lub przebudowanej infrastruktury drogowej w zakresie włączenia społecznego (1.13)		3057			Liczba wybudowanych dróg gminnych ***(1.12.1)***		723	
						Liczba przebudowanych dróg gminnych ***(1.12.2)***		455	
Rozwój przedsiębiorczości, zwiększenie miejsc pracy oraz aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców	Liczba utworzonych miejsc pracy, z wyłączeniem branży turystycznej ***(1.3)***	39,0	38,5	0,5	**Nowoczesna firma**	Liczba nowych przedsiębiorstw, z wyłączeniem branży turystycznej otwartych przez osoby z grupy defaworyzowanej tj. osoby zamieszkujące w miejscowości do 5 tys. mieszkańców ***(1.1)***	20	15	5
						- przez kobiety ***(1.1.6)***		8	
						- przez mężczyzn ***(1.1.5)***		7	
	- dla kobiet ***(1.3.1)***		14,5			- przez osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności ***(1.1.1)***		0	

	- dla mężczyzn ***(1.3.2)***		24,0		- przez osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy ***(1.1.2)***		0	
					- przez osoby powyżej 50 roku życia ***(1.1.3)***		1	
	- dla osób niepełnosprawnych – posiadających orzeczenie o niepełnosprawności ***(1.3.3)***		0,0		- przez osoby młode do ukończenia 25 roku życia ***(1.1.4)***		0	
					- przez osoby bezrobotne z grupy wiekowej 25-34 lata		1	
	- dla osób bezrobotnych – zarejestrowanych w urzędzie pracy ***(1.3.4)***		13,5		Liczba nowych przedsiębiorstw z wyłączeniem branży turystycznej, otwartych przez osoby z grup dafaworyzowanych tj. młodzież wchodząca na rynek pracy w wieku 18-24 i/ lub osoby bezrobotne w wieku 25-34 ***(1.1)***	15	14	1
					- przez kobiety ***(1.1.6)***		3	

	- dla osób powyżej 50 roku życia ***(1.3.5)***		2,0	
	- dla osób młodych do ukończenia 25 roku życia ***(1.3.6)***		12,0	
	- dla osób bezrobotnych z grupy wiekowej 25-34 lata		9,0	
	Liczba przeszkolonych osób prowadzących działalność gospodarczą lub pracujących w przedsiębiorstwach,	2,0	3,5	-1,5

- przez mężczyzn ***(1.1.5)***		11	
- przez osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności ***(1.1.1)***		0	
- przez osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy ***(1.1.2)***		6	
- przez osoby powyżej 50 roku życia ***(1.1.3)***		0	
- przez osoby młode do ukończenia 25 roku życia ***(1.1.4)***		9	
- przez osoby bezrobotne z grupy wiekowej 25-34 lata		5	
Liczba rozwiniętych przedsiębiorstw z wyłączeniem branży turystycznej ***(1.2)***	4	4	0

	które ukończyły szkolenie z wynikiem pozytywnym ***(2.2)***					Liczba szkoleń i innych przedsięwzięć podnoszących kompetencje osób rozwijających działalność gospodarczą i/ lub ich pracowników ***(2.1)***	2	2	0

Projekty współpracy, operacja własna

W ramach realizacji strategii nie była realizowana operacja własna, jej realizacja jest zaplanowana na 2019 rok.

W ramach projektów współpracy została zrealizowana jedna operacja polegająca na przygotowaniu dokumentacji przebiegu szlaków rowerowych na terenie LGD Ziemi Człuchowskiej, LGD Sandry Brdy, LGD Partnerstwo Dorzecze Słupi.

Projekt wpłynie na realizację celu szczegółowego "Rozwój turystyki i rekreacji na obszarze oraz zachowanie lokalnego dziedzictwa", ponieważ w ramach niego powstała dokumentacja techniczna, dzięki której zostaną wybudowane i/ lub przebudowane i/ lub wytyczone i/ lub zagospodarowane i oznakowane ścieżki rekreacyjne i/ lub szlaki turystyczne i/ lub wybudowana infrastruktura przy ścieżkach i/ lub szlakach. Wskaźnikiem produktu tego przedsięwzięcia będzie powstanie 8 szlaków. Ponadto realizacja operacji przyczyni się do rozwoju poprawy warunków życia i wypoczynku na terenie LGD Ziemi Człuchowskiej. Tym samym zwiększając jej atrakcyjność co przełoży się na wzrost liczby turystów odwiedzających obszar LGD Ziemi Człuchowskiej oraz liczbę osób ok. 500, które skorzystają z ogólnodostępnych niekomercyjnych obiektów infrastruktury turystycznej i/ lub rekreacyjnej i/ lub ścieżek rekreacyjnych i/lub szlaków turystycznych.

Kwota przygotowania dokumentacji:

- 25 000,00 zł – LGD Ziemi Człuchowskiej

- 20 000,00 zł- Partnerstwo Dorzecze Słupi

- 6500,00 zł – Sandry Brdy

Łącznie 51 500,00 zł

III. Funkcjonowanie LGD Ziemi Człuchowskiej oraz biura

Organami LGD Ziemi Człuchowskiej są:

a) **Walne Zebranie Członków**, które jest najwyższą władzą Stowarzyszenia ma za zadanie uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, opracowywanie oraz uchwalanie lokalnej strategii rozwoju, planu pracy i planu finansowego Stowarzyszenia opracowywanego przez Zarząd, powoływanie oraz odwoływanie członków władz Stowarzyszenia (Rady, Komisji, Zarządu), rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań Zarządu, po uzyskaniu opinii

Komisji Rewizyjnej, rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań Rady, udzielania członkom Zarządu absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków, rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządu, zatwierdzanie regulaminu organizacyjnego pracy Rady, podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Stowarzyszenia, podejmowanie uchwał w sprawie wysokości składek Stowarzyszenia, ustalanie limitu do zaciągania kredytów i pożyczek przez Zarząd.

b) **Rada LGD,** do której wyłącznej właściwości należy ocena i wybór operacji wybranych do realizacji w ramach realizacji LSR.

c) **Zarząd LGD**, jest organem wykonawczym i reprezentuje na zewnątrz Stowarzyszenie jego głównym celem jest kierowanie bieżącą działalnością Stowarzyszenia.

d) **Komisja rewizyjna**, jest organem nadzoru i kontroli wewnętrznej Stowarzyszenia.

Tabela Liczba odbytych posiedzeń Walnego Zebrania Członków oraz podjętych uchwał.

	2018 rok
Ilość odbytych posiedzeń Walnego Zebrania Członków	3
Ilość podjętych uchwał przez Walne Zebranie Członków	16

Tabela Liczba odbytych posiedzeń Rady LGD oraz podjętych uchwał.

	2018 rok
Ilość odbytych posiedzeń Rady LGD	9
Ilość podjętych uchwał przez Radę LGD	42

Tabela Liczba odbytych posiedzeń Zarządu LGD

	2018 rok
Ilość odbytych posiedzeń Zarządu LGD	12

Ilość podjętych uchwał przez Zarząd	5

Działania informacyjno – promocyjne, doradcze oraz animacyjne świadczone przez pracowników biura LGD Ziemi Człuchowskiej.

W 2018 roku prowadzone były działania informacyjno – promocyjne związane z ogłoszonymi naborami.

Kampania informacyjna o konkursach ogłaszanych przez LGD w kolejnych latach (Internet, mailling, kontakt bezpośredni z zainteresowanymi, kontakt telefoniczny poprzez rozmowę oraz przesyłanie krótkich wiadomości tekstowych - sms).	styczeń-grudzień 2018	Informacja na stronie internetowej LGD dotycząca wprowadzonych przez ARiMR poprawek w dokumentacji związanej z wnioskami o przyznanie pomocy, umowami przyznania pomocy oraz wnioskami o płatność wraz z dokumentami zaktualizowanymi do pobrania
Bezpośrednie doradztwo pełnione w biurze dotyczące możliwości otrzymania dofinansowania w ramach przyszłych naborów wniosków ogłaszanych przez LGD (osobiste, mailowe, telefoniczne) oraz doradztwo z wniosku o płatność	styczeń-grudzień 2018	Bezpośrednie doradztwo pełnione w biurze
Szkolenie organów LGD, tj. Zarządu i Rady (Procedury oceny i wyboru operacji w ramach LSR/Wypełnianie dokumentów niezbędnych do oceny i wyboru operacji w ramach LSR)	31 stycznia 2018	Liczba szkoleń dla organów LGD, tj. dla Zarządu i Rady z zakresu procedur oceny i wyboru operacji w ramach LSR

Warsztat refleksyjno – analityczny.

Zorganizowany warsztat miał na celu przedstawienie sytuacji społeczno – gospodarczej dla obszrau LGD Ziemi Człuchowskiej, realizacji rzeczowo-finansowej LSR oraz funkcjonowanie LGD i biura. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Walnego Zebrania Członków, Rady LGD oraz Zarządu, pracownicy biura, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego oraz beneficjenci. Podczas warsztatu podjęto z uczestnikami dyskusję wokół następujących pytań:

- *Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?*
  Jeżeli nie to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR? Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu? *Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?*

- *W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiąganie wskaźników w zaplanowanym czasie?*

- W jakich obszrarach tematycznych jakość wniosków budzi wątpliwość?

- Jeżeli nie, to jak odbije się to na realizacji celów LSR? Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?

- *W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoje role?* Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski? Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów? Jeżeli tak, podać jakie. Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?

- *W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?*

- Jakie zmiany w sytuacji społęczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizacje LSR?

- Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jakie i jak można na nie zareagować?

- *Czy przyjęty system wskaźników sprawdza się i dostarcza wszytskie potrzebne informacje niezbędne do określaniaskuteczności interwencyjnej strategii?* Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?

  Jeśli nie to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?

- *Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?*

- Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie by podnieść ich użyteczność?

- *Jaka jest skuteczność działania biura LGD?*

- Skuteczność działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych lub doradczych?

- *Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?*

Uczestnicy stwierdzili, iż realizację finansową i rzeczową LSR można uznać za zadowalającą. Jednak wypowiadali się na temat przyczyn, które mogą odstępować od założonego planu realizacji LSR. Najczęstszą przyczyną, która mogłaby negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR podawali rezygnację beneficjentów przed podpisaniem umowy lub bezpośrednio po niej. Aby uniknąć takich sytuacji sugerowali by wydłużyć czas ważności list rezerwowych. Ponadto podczas dyskusji jednoznacznie opowiedzieli się za tym, iż jakość składanych wniosków jest jednym z ważniejszych elementów, które mają wpływ na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie. Aby podnieść jakość składanych wniosków zaproponowano, aby wprowadzić obowiązek bezpośredniego doradztwa. Kryteria wyboru spełniają swoją rolę i pozwalają na wybór operacji do realizacji. Wspomniano o zasadzie pierwszeństwa składania wniosków, a mianowicie w przypadku gdy dwa lub więcej wniosków otrzyma taką samą liczbę punktów, ale tylko jeden może znaleźć się w limicie środków, jako operację wybraną do realizacji będzie ta, która najszybciej została złożona podczas naboru. Odnosząc się do pytań nt. sytuacji społeczno – gospodarczej, uczestnicy odpowiedzieli, iż nastąpił spadek bezrobocia, szczególnie w grupach defaworyzowanych. Procedury naboru, wyboru i realizacji projektów uznali za przyjazne dla beneficjentów. Podczas warsztatu oceniono pracę biura LGD oraz organizowanych działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych oraz doradczych jako skuteczną oraz adekwatną do prawidłowego przygotowania, a następnie złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a w dalszym etapie do realizacji operacji.

Raport z przeprowadzonej ewaluacji sporządzili Członkowie Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji:

Angelika Abelay ....
Monika Kobak ....
Katarzyna Lamot .....
Anna Chwedoruk .....
Zbigniew Hudzikowski .....
Anna Kul .....
.....